

GRUNDSKOLE 9. april 2023

DEBATINDLÆG

Blandede skoler er vigtige – særligt for ressourcesvage elever

Skrevet af

Sune Caspersen

Chefanalytiker

Den blandede skole, hvor elever mødes på tværs af sociale skel, er en vigtig del af vores samfund, som nedbryder barrierer, styrker fællesskabet og mindsker betydningen af social arv. Det ændrer ny analyse af elevers faglige rangering ikke på.

Kontakt

Chefanalytiker

Sune Caspersen

📞 26 20 02 28

✉️ sc@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Stigende opdeling i skolerne på baggrund af sociale skel er en udfordring, der skaber grobund for bekymring, da blandede skoler er en forudsætning for, at man i løbet af barndommen mødes på tværs af forskellige sociale baggrunde. Det sikrer en forståelse for andre, der ikke ligner en selv, og løfter elever fra ressourcetsvage familier, hvilket mindsker den sociale arv.

I en ny [analyse](#) undersøger tænketanken DEA, hvordan elevers faglige placering relativt til klassekammeraterne i de små klasser, har betydning for, hvordan de klarer sig ved afgangsprøven i 9. klasse.

DEA finder, at elever, der fagligt rangerer lavt ved de nationale test i 2. og 3. klasse relativt til deres klassekammerater, opnår lavere karakterer ved 9. classes afgangsprøve sammenlignet med elever, der opnåede det samme testresultat i 2./3. klasse, men rangerer højt relativt til deres klassekammerater. På den baggrund konkluderer DEA, at elever reagerer positivt rent fagligt på at være blandt de bedste i forhold til klassekammeraterne, mens de reagerer negativt på at være blandt de fagligt svageste.

Analysen er et interessant bidrag til diskussionen om, hvordan vi bedst kan indrette folkeskolen. Men resultaterne bruges videre som løftestang til at diskutere, hvorvidt det giver mening at stræbe efter skoler og klasser, hvor eleverne er blandet på tværs af forskellige socioøkonomiske forhold. Og her knækker filmen altså.

” *Stigende opdeling i skolerne på baggrund af sociale skel er en udfordring, der skaber grobund for bekymring, da blandede skoler er en forudsætning for, at man i løbet af barndommen mødes på tværs af forskellige sociale baggrunde.*

Sune Caspersen, senioranalytiker

Analysen kan nemlig ikke umiddelbart bruges i en sådan diskussion. Her er det vigtigt at skelne mellem faglige præstationer og socioøkonomisk baggrund.

DEA's analyse ser alene på den relative faglige placering af eleverne og undersøger ikke betydningen af mere eller mindre socioøkonomisk blandede skoler og klasser.

Den relative faglige placering i DEA's analyse tager afsæt i prøveresultater ved de nationale tests i læsning i 2. klasse og matematik i 3. klasse. Vi har trykprøvet DEA's analyse og undersøgt, hvordan prøveresultaterne fordeler sig inden for de sociale klasser, og der er en sammenhæng mellem socioøkonomisk baggrund og prøveresultat, men der er samtidig meget stor spredning. Vores beregning viser, at der er mange elever med en ressourcestærk baggrund i overklassen eller højere middelklasse, der placerer sig i bunden. Ligeledes er der mange elever med en resourcesvag baggrund i familier uden voksne i arbejde, hvis relative testresultat ligger helt i top. Spredningen i testresultater er så stor, at man absolut ikke kan konkludere, at en fagligt relativt stærk elev kommer fra et ressourcestærkt hjem, eller at en relativt svag elev kommer fra et resourcesvagt hjem.

Det er således en fejlfortolkning af analysens resultater, når den bruges som løftestang til at diskutere, hvorvidt socioøkonomisk blandede skoler er positivt for den enkelte elev og for samfundet som helhed.

” *Skoletiden er en vigtig del af den demokratiske dannelsesproces, hvor det at mødes på tværs af sociale skel er med til at nedbryde barrierer og styrke fællesskabet.*

Sune Caspersen, senioranalytiker

Tidligere studier af [klassekammeratseffekter](#), der fokuserer på den socioøkonomiske sammensætning på skoler fremfor elevernes relative faglige placering, har vist, at det har positive effekter for de elever, der kommer fra resourcesvage hjem, når andelen af ressourcestærke elever i klassen stiger. Dette resultat ændrer DEA's analyse ikke på.

Det er desuden værd at understrege, at skoletiden er en vigtig del af den demokratiske dannelsesproces, hvor det at mødes på tværs af sociale skel er med til at nedbryde barrierer og styrke fællesskabet.

DEA's analyse er et fint bidrag til debatten om folkeskolens fremtid, men den vender ikke klassekammeratseffekten på hovedet. Der er stadig belæg for, at socioøkonomisk blandede skoler løfter elever fra resourcesvage hjem og derved mindsker den sociale arv.